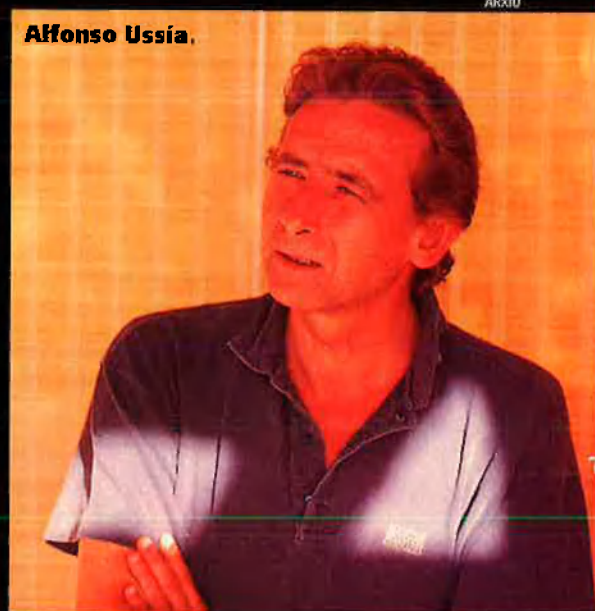

Federico Jiménez
Losantos.

Afonso Ussía.

ELS GENETS DE L'APOCALIPSI

José María
Carrascal.

Els llibres 'Lo que queda de España', de Federico Jiménez Losantos, 'Pasajes de la vida', d'Alfonso Ussía, i 'Agonia del felipismo', de José María Carrascal, han quedat classificats en segon, tercer i quart lloc, respectivament, en les llistes dels més venuts a la Fira del Llibre de Madrid. Guanya el que crida més o, més ben dit, el que té uns amplificadors més potents. Independentment de la raó que puguin tenir o de la patologia política que els empari.

Jiménez Losantos, Ussía i Carrascal són com els genets de l'Apocalipsi. Cavallen des del principi dels temps, carregats de saviesa i dots profètics, arrasant l'espai mediàtic. Ells ja ho sabien tot, fins i tot el que només passa i passarà a les clavegueres de les seves ments. Són els anunciadors de la veritat, els nous salvadors d'Espanya, i estan disposats a lluitar fins a la mort—mentre els paguin— per tal d'impedir la imminent balcanització de la seva pàtria, la fera que els espera als límits de la Península i dels seus cervells. Al mateix lloc, de fet. Ja vénen, ja vénen!... Però encara han de lliurar heroïques batalles amb tots els molins de vent que hi ha per terres de Castella.

En aquest país, aquests senyors no venen tant. Durant el transcurs de la darrera Fira del Llibre de Barcelona, els llibres de més èxit han estat *El món de Sofia*, de Jostein Gaarder, en versió catalana i castellana, *Gràcies per la propina*, de Ferran Torrent, *Los silencios de "El larguero"*, de José Ramón de la Morena i *Pasionaria y los siete enanitos*, de Manuel Vázquez Montalbán. Però els genets de l'Apocalipsi tenen el seu públic. Aquí també existeix el PP. Aquí també arriben els mitjans privats d'àmbit estatal. I aquí no s'han permès, o no hem volgut, televisions privades que contrarestin o augmentin el fenomen. Així, segons *La Vanguardia* del 16 de juny, *Lo que queda de España* era el segon llibre més venut de la setmana en la categoria—curiosa pel que fa al cas—de "no ficció".

Res no els detura. Tenen èxit. Es creuen en possessió de la veritat i publiquen llibres que es venen. La pregunta és: què hi ha escrit en aquests llibres? Quin estil gasten els seus autors?

'Lo que queda de España. Con un prologo sentimental y un epílogo balcánico'. F. Jiménez Losantos. La primera edició del llibre, l'any 79, va provocar una violenta polèmica que serví d'introducció a la del "Manifiesto de los 2.300", i de plataforma de llançament de la posterior carrera polític-intel·lectual de l'autor que, després de ser víctima d'un atemptat, va deixar Barcelona i es va instal·lar a Madrid. Avui és columnista de l'*Abc*, comentarista de Tele 5, i un destacat ideòleg de la dreta espanyola. El seu nom és dels que sonen com a possible candidat a ministre de Cultura del PP, suposant que algun dia governi aquest partit i, suposant, també, que un cop al poder no abolixin aquest ministeri o la cultura en general, per decret.

La cosa important del llibre no és la part central, el conjunt d'assajos *Lo que queda de España*, ni el que en pugui quedar, d'Espanya, sinó el pròleg i l'epíleg, escrits especial-

ment per a l'ocasió. Una anàlisi comparativa d'aquestes dues parts ens ajudarà a formar-nos una idea prou clara del que queda del pobre Federico. Ben poca cosa, francament.

El pròleg sentimental és una peça interessant per a seguir l'evolució ideològica de l'autor-protagonista i les primeres polèmiques que va protagonitzar a Catalunya. Té un valor documental innegable, no sols per la versió que ens ofereix de la història, ni per la descripció de l'evolució del pensament polític de l'autor, sinó per la *curiosi* radiografia psicològic-sentimental del jove protagonista.

No s'ha vist llibre al món que relati uns anys de joventut més tristos i ensopits que els del pobre Federico a la Barcelona dels 70. Ni una sola copa en 151 pàgines! Tothom s'ho passava teta, però ell, endut per aquella angoixa vital que el caracteritza, no se n'adonava. Era el destí de Federico: "*he tenido que mirar el espejo del tiempo y buscar en él, algo perdido, desvaído y borroso, aquel yo que, por desgracia, ya no admite correcciones ni enmiendas, porque no es sino vida pasada...*"

Per començar, quan va decidir de venir a viure a Barcelona, "*una ciudad que ya no existe y en una época que casi nadie recuerda*", va tenir mala sort, el temps no el va acompanyar gaire: "*El primer invierno que pasé en Barcelona, el del año 71, llovió mucho, muchísimo, como yo no había visto llover*". Des d'aleshores mai no ha plogut tant, a l'hivern.

Tenia vint anys i venia de Saragossa, on les coses no li havien anat gaire millor. No disposem de dades sobre la inclemència climàtica aragonesa del moment, però, sabem, segons explica ell mateix, que s'havia fet del PCE, havia escrit dos llibres de poesia i havia tingut de professor José Antonio Labordeta.

Quan va parar de ploure, es va enamorar d'una noia que duia al cap un mocador, diu ell, molt mediterrani. "*Cada día es más cálido el sol de aquella mañana*", recorda. Tot i això, el seu cervell bullia de marxisme, estructuralisme i psicoanàlisi. Va conèixer la Rambla, Ocaña, els seus amics, etc., i continuava sense saber de què anava la pel·lícula, "*sólo por los kioscos, ya valía la pena vivir junto a las Ramblas*", mentre alimentava la gastritis amb beuratges impossibles: "*tomábamos chocolate todo el año y, en verano, café o té con hielo*".

La seva vida era una tortura, i la profunditat dels seus pensaments un descens als inferns que el devia situar moltes vegades al portal de l'embòlia: "*La reflexión política y sobre la política constituye la columna vertebral del modesto cuerpo de mis cogitaciones juveniles...*" Seria extenuant de seguir la pista de les seves cabòries, sobretot perquè aquell mo-

dest cos teòric, a mesura que li sortia l'acné i experimentava les primeres pol·lucions nocturnes, s'embolica-va, a estones sol, a estones amb l'ajuda dels polítics catalans, de manera alarmant i unidireccional, obsessiva. En resum, la seva lluita és contra dues formes de totalitarisme que "marcan el comienzo y el fin de nuestro siglo: el comunista y el nacionalista". Paradoxalment, també marquen el començament i la fi, fins a la data, del seu procés ideològic.

Per raons d'espai, només remarcarem el començament de la seva ja coneguda crítica del nacionalisme català. Federico va detectar els perills del nacionalisme i, de retruc, la raó de la seva lluita, el dia que va veure "el penoso espectáculo" que oferia Gregorio López Raimundo, convertit en Gregori i parlant català: "Era toda una vida dedicada a la política clandestina lo que se veía minusvalorado, arrastrado por los suelos, puesto en ridículo, o así lo sentía yo, tal vez por el paisanaje, al hacerle hablar en una lengua que nunca pudo aprender, haciendo patente, por otra parte, que López Raimundo había estado bien para la clandestinidad, para recibir las bofetadas, pero que ya no era 'presentable' en la nueva Cataluña democrática que se acercaba". A partir d'aquest dia, el PSUC, als ulls de Federico, es va convertir en el "fiero perro guardián del rebaño que pastorea Pujol", traïent els drets de classe, sobretot, els drets lingüístics de la immigració castellano-parlant, "un estropicio que ya no tiene arreglo".

L'arrel del seu problema deu ser que té dificultat pels idiomes. Què deuria ser primer: aquest nacionalisme espanyol terminal que practica, o la incapacitat congènita d'aprendre idiomes, fins i tot aquells que, com el català, temps era temps, li eren propers?

Fem una hipòtesi. Ell era antifranquista. Quan es va morir Franco, va descobrir que no era res. Li calia ser algú, però vivia en un país on cada vegada s'anava imposant més l'idioma propi: el català. El podria aprendre? No. Federico no havia nascut per als idiomes. Novament descobria que no era ningú i el pànic s'apoderava d'ell. Però un dia, segons que diu, va rebre una carta adreçada a un tal "Frederic" Jiménez Losantos. Era el primer indici

Jiménez Losantos dedica a Amando de Miguel les següents paraules: "no lo conocía ni sabía de su hombría de bien y su patriotismo de ley." Pel que fa a Gregorio López Raimundo (baix), Federico va sentir, segons afirma, vergonya aliena el dia que el va escoltar parlar català.

del complot que existia per anul·lar-li la identitat.

I si després d'haver "cogitat" tant es quedava permanentment sense ser ningú? I si l'obligaven a ser allò que no era? I si resultava que el tal "Frederic" passava de llarg de quioscos i xocolata desfeta i s'encaminava més aviat cap als *sex-shops* i el gintònic de Giró? Les sospites van teixir una paranoia que el va fer ingressar precipitadament en el món de les minories reprimides. Va conèixer quatre amics com ell, també lingüísticament incapacitats; l'un es deia Amando ("no lo conocía ni sabía de su hombría de bien y su patriotismo de ley") i tots junts, quan ja eren 2.300, van emprendre una lluita en defensa dels drets dels castellanoparlants, una lluita que avui és la seva raó de ser. Finalment, ha aconseguit de ser algú. Fins i tot li poden donar algun dia un ministeri des d'on lluitarà amb energies renovades per evitar la guerra civil que anuncia a l'anomenat epíleg balcànic de *Lo que queda de España*.

Al final del llibre no sols adverteix del perill d'una guerra, sinó que en el desenvolupament d'una de les hipòtesis balcàniques que s'empatolla, prediu així el futur del País Valencià: "El conflicto civil, por no llamarlo guerra, en la Comunidad Valenciana seguiría casi inevitablemente a la independencia de Cataluña y es, en sus ingredientes sociales y culturales, lo más parecido a Bosnia-Herzegovina que puede encontrarse en la Europa actual".

"Pasajes de la vida". Alfonso Ussia. Alfonso Ussia forma part d'aquella mena d'individus que, per obvis, avorreix no més de veure'ls venir de lluny. Respon al prototip de persona al costat de la qual tot-hom evita de seure als vols del pont aeri, per por que et doni la tabarra i t'amargui el trajecte amb *chascarrillos, dimes y directes*, o indirectes sobre el Barça. A còpia de no tenir interlocutors, acaben escrivint articles, i un dia, quan la conjuntura (o la conxorxa) els és propícia, en fan un llibre i trien de prologuista Juancho Armas Marcelo.

Sota el pompós títol *Pasajes de la vida*, s'amaga un vulgar recull d'articles publicats a *Abc* i *Época*, la característica principal dels quals és la fecunda habilitat de l'autor per a elaborar, generalment com a conclusió, frases grandiloqüents amb la paraula "Espana" per subjecte.

"Espana es ahora una región devastada. Una nación devastada. Una ruina tangible e intangible. Espana desunida, Espana corrompida, Espana quebrada, Espana en paro, España acobardada, España deshonesto, España socialista, España devastada. Entre todos estamos levantando una inmensa montaña de porquería y asco. Una nación devastada por sí misma. Mi pobre Espana".

Les seves fòbies en el cas de Catalunya i de l'anomenat fet diferencial segueixen religiosament les consignes de l'intens i turmentat Federico, però és en el cas d'Euskadi que el seu flux prosístic arriba a la categoria d'exabrupte de sala de banderes, de deliri alcohòlic pretesament genial.

Sabino Arana és qualificat d'imbècil i d'idiota, directament. Arzallus de "himmlerillo con sotana", "el reverendo", "el nacionalista, más bien nazi", "censor de la realidad", "mago manipulador de las vísceras", etc. El bisbe Setién de "prelado trabucaire", "pastor de cabras negras", "obispo fanático", "pastor maldito", etc. I ja no diguem quan es tracta de definir els membres d'ETA o d'HB: "En vasco, potro significa testículo y Santi Potros o Santi Huevos representa el más elemental machismo aldeano de la organización terrorista".

Ussía té aspecte de tronera i de castigador. Aparenta les maneres d'un senyoret pesat de bona família de Madrid, però, en realitat, podria passar tranquil·lament per encarregat de planta d'uns grans magatzems, secció "caballeros". És un plom, potser per això li cauen tan bé els taxistes. És clar que també podria ser que, quan no sap com fer-se un article, es dediqués a afusellar vilment els estirabots dels taxistes, camí de l'*Abc*.

El panorama de la seva infantesa devia ser molt fosc: "el niño que no ha llorado con la escena final de Marcelino, pan y vino ni ha sido

nino, ni ha sido nada". Però ell és fidel al seu obscurantisme original. Enyora les "semanas santísimas" viscudes amb fervor, i els temps en què la missa es feia en llatí. "Todavía, en el silencio majestuoso

JOSÉ MARÍA CARRASCAL
LA AGONÍA DEL FELIPISMO

ESPASA CALPE

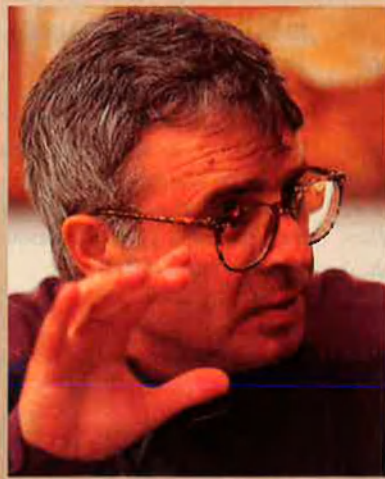

ESPASA CALPE

EL FET DIFERENCIAL

Jostein Gaarder, Ferran Torrent i Manuel Vázquez Montalbán. Els llibres més venuts a la Fira del Llibre de Barcelona tenen poc a veure amb els èxits de la Feria del Libro de Madrid.

y tibio de un templo, suenan las notas nacidas de un órgano y la piel se queda quieta, acariciada por la maravilla. Y debajo de esa piel, por el rincón que sea, se despierta el alma y todo se abre para que Dios encuentre más abierto su camino hacia nuestra convicción". Algun dia, Déu i ell ens faran lliures.

És monàrquic i del Reial Madrid, afecció que li ve de nen, perquè, segons que explica, a casa seva, quan jugava aquest equip, encenien espelmes a la Verge Maria.

No se sap, però, si feien el mateix el 14 d'abril, o si ara encara ho fan quan hi ha regates.

Federico, amb la dèria que té pels eufemismes democràtics, diu que Ussía és un monàrquic liberal, però en el fons, ell, que no està per hòsties, es defineix així: "El buen

ARXIU

montero no se afeita nunca antes de la montería. Tampoco debe mostrar repulsión por beber en un vaso sucio. Y al término de la jornada su deber es protestar. El buen montero no puede manifestar su contento por principio, porque si lo hace pierde la honesta justificación de la blasfemia. En fin, que el abajo firmante también es montero, ha soltado muchos tacos en el campo, se ha subido a una matorralera de jarales para no ser mutilado por un jabalí y ha bebido en muchísimos vasos sucios. Todo un hombre”.

Qui diu munter, diu periodista. I qui diu el camp, diu un diari. A partir d'avui ens haurem d'afaitar cada dia.

'La agonía del felipismo'. José María Carrascal. Carrascal és aquell senyor que el dia que esclati la tercera guerra mundial, sortirà somrient a les notícies d'Antena 3 dient que ell ja ho sabia, que ho veia a venir, que així no es podia continuar i que tot ha estat culpa de la immensa irresponsabilitat dels qui governen. És el rei de la predicció *a posteriori*.

En aquest llibre recull totes les filípiques de l'any. No cal comentar-les. El contingut i l'estil són prou coneguts. Ara bé, val la pena de parar atenció a la primera part del llibre, un balanç que ha cregut oportú de fer, per inscriure "l'agonia del felipisme" en el context dels vint anys del que ell anomena "quasi democràcia". De fet, serveix per a dir-nos que hem viscut totalment enganyats i que només ell ho sabia.

Carrascal ha viscut a Berlín i als EUA. Segons afirma, s'ha passat pràcticament tota la "vida adulta" en "democràcies consolidades". Fruit d'aquesta experiència, sap millor que ningú el correcte funcionament d'aquest sistema, per això una de les seves teories bàsiques és que ni el poble espanyol ni els seus

El bisbe de Sant Sebastià, José María Setién, la bèstia negra d'Alfonso Ussía. El flux prosístic de l'autor de Pasajes de la vida arriba al seu nivell més elevat quan parla del nacionalisme basc i les persones que el representen.

polítics no saben ben bé de què va el tema.

Malgrat que s'esforça a embolcallar els seus raonaments amb els fruits de les seves lectures d'Adam Smith, Max Weber i, fins i tot, de Mario Conde, per demostrar que els socialistes s'han equivocat en tot, de tant en tant li cal disparar càrregues de profunditat que siguin definitives, per si algú no l'havia entès prou bé. Un referent bàsic és Franco, recurs gastat que ha utilitzat alegrement la dreta, l'Abc i el senyor Anguita, quan han volgut desqualificar Felipe González i Jordi Pujol.

Explica Carrascal, per si no ho sabem, que Franco es va atorgar, per decret, la categoria de cap de l'estat, i a partir d'aquí va fer el que li va donar la gana. Doncs bé, segons ell, els socialistes, quaranta anys després, han actuat com Franco. S'han pensat que Espanya era seva perquè tenien deu milions de vots, i la majoria dels espanyols també han estat convençuts que l'estat era d'ells pel mateix motiu. És a dir, un govern dictatorial i estafador per a un país d'imbècils. Pura intoxicació, manipulació de la història, una al·lucinació comparable a la d'Aznar amb el mur de Berlín.

A Carrascal, com als altres, el preocupa Espanya. Augura un segon 98, una mena de depressió col·lectiva, l'ensorrament de l'orgull hispànic i la unitat sagrada: "*volvemos a la carrera a los viejos reinos medievales, como si estuviéramos desandando la historia desde que en 1492 se logró la unidad nacional*".

Per ell, el nacionalisme és una malaltia. Els nacionalismes català i basc s'han encomanat, "*y por doquier el patriotismo local se antepone al nacional*". I si no, és un caprici: "*cada vez hay más personas que quieren ser catalanes, vascos, gallegos, aragoneses... antes que españoles*". És a dir, independentment del país on hagi nascut, i de la llengua que parlis, el problema és que les persones van pel carrer i, tot d'una, els assalta el caprici de fer-se, per exemple, gallecs, o bascos, o catalans... I és clar, com dirien els vells detractors de la democràcia, no s'ha de confondre llibertat amb llibertinatge.

En fi, que acabes tenint la sensació que fins ara ens han perdonat la vida, però que aviat ens faran formar i ens posaran per barret una brutal democràcia consolidada, i no com les que va conèixer Carrascal en els temps de la seva vida adulta: "*no estoy tan seguro de que sea posible establecer en España una democracia de tipo anglosajón o escandinavo*". Ell proposa de crear una "*democracia a la española, más imperfecta, pero mucho más ajustada a nuestro carácter; una democracia que incorpore nuestras virtudes y nuestros defectos, y dejemos de perseguir lo inalcanzable*".

Sens dubte, el que s'anomena la "*democracia orgánica*". **Xavier Montanyà**